

1068 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Ludwig Glaser* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 9 December 1948.

JULIANA.

1068 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Ludwig Glaser* en 19 anderen, die aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 10 Juli 1947 (*Staatsblad* No. H 232);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Ludwig Glaser*, geboren te *Krotoschin* (Polen) 8 Maart 1889, advocaat en procureur, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 2°. *Karl Friedrich Mannheimer*, geboren te *Maagdenburg* (Duitsland) 11 Juli 1896, advocaat en procureur, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 3°. *Josef Sax*, geboren te *Aschendorf/Ems* (Duitsland) 18 Februari 1902, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 4°. *Elisabeth Scharinger*, geboren te *Hainburg aan de Donau* (Oostenrijk) 17 April 1906, kantoorbediende, wonende te *Vught*, provincie *Noordbrabant*;
- 5°. *Benedict Silberman*, geboren te *Helsinki* (Finland) 5 December 1901, musicus, wonende te *Hilversum*, provincie *Noordholland*;
- 6°. *Abraham Smoiro*, geboren te *Jaroslav* (Rusland) 25 Maart 1908, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Josef Maria Sokol*, geboren te *Riga* (Letland) 15 Maart 1900, koopman, wonende te *Utrecht*, provincie *Utrecht*;
- 8°. *Maria Franziska Stowasser*, geboren te *Wenen* (Oostenrijk) 25 December 1897, huishoudster, wonende te *Hilversum*, provincie *Noordholland*;
- 9°. *Emil Maximilian Stuhlmacher*, geboren te *Hamburg* (Duitsland) 25 Juni 1893, koopman, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 10°. *Juliette Thérèse Hubertine Weise*, geboren te *Maastricht* (Limburg) 22 Augustus 1897, modiste, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*;
- 11°. *Marie Josephine Weise*, geboren te *Maastricht* (Limburg) 21 October 1898, modiste, wonende te *Maastricht*, provincie *Limburg*.

Artikel 2

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 2°. en 3°. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 10 Juli 1947 (*Staatsblad* No. H 232), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Henri Herman Beer*, geboren te *Soerabaja* (Indonesië) 10 Maart 1915, employé bij een Luchtvaartmaatschappij, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 2°. *Franciscus Cornelis Bovers*, geboren te *Woensel*, thans gemeente *Eindhoven* (Noordbrabant) 20 September 1897, fabrieksarbeider, wonende te *Eindhoven*, provincie *Noordbrabant*;
- 3°. *Joseph Aurele Fournier*, geboren te *Bonaventure* (Canada) 30 Juni 1911, fabrieksarbeider, wonende te *Vroomshoop*, gemeente *den Ham*, provincie *Overijssel*;
- 4°. *Gerardus Willem Hüfken*, geboren te *Rotterdam* (Zuidholland) 9 Maart 1913, sergeant-machinist, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 5°. *Johan Carl Lenke*, geboren te *'s-Gravenhage*, (Zuidholland) 31 Januari 1925, militair, verblijvende in *Indonesië*;
- 6°. *Carl Gerhardus Morlang*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) 7 April 1894, kassier, wonende te *Haarlem*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Antonius Martinus Paulij*, geboren te *Wehl* (Gelderland) 3 November 1905, stoker, wonende te *Eindhoven*, provincie *Noordbrabant*;
- 8°. *Leonard Joseph Rocks*, geboren te *Kohlscheid* (Duitsland) 3 Juli 1891, landbouwer en vrachtrijder, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 9°. *Jacobus Slegers*, geboren te *Woensel*, thans gemeente *Eindhoven* (Noordbrabant) 26 Juni 1915, machine-bankwerker, wonende te *Eindhoven*, provincie *Noordbrabant*.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

1068 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van *Ludwig Glaser* en 19 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 1°. is te *Krotoschin* (Polen) geboren uit Duitse ouders. Hij vestigde zich in September 1933 te *Amsterdam*, komende uit *Berlijn*. Sedertdien heeft hij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Verzoeker, die tot aan zijn vertrek uit *Duitsland* te *Berlijn* als advocaat en notaris was werkzaam geweest, deed in 1937 met goed gevolg het Nederlands doctoraal-examen in de rechtswetenschappen. Hij heeft zich als advocaat en procureur te *Amsterdam* gevestigd. Requestrant kan geacht worden hier te lande te zijn ingeburgerd.

De in artikel 1, onder 2°. genoemde verzoeker is van Duitse herkomst. Hij is te *Maagdenburg* geboren en vestigde zich in 1936 in *Nederland*. Sedertdien heeft hij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Verzoeker heeft van October 1936 tot Juli 1937 rechten gestudeerd aan de Gemeentelijke Universiteit te *Amsterdam*. Hij slaagde cum laude en heeft zich nadien als advocaat en procureur gevestigd. Als zodanig heeft hij genoegzame middelen van bestaan. Hij kan geacht worden te zijn ingeburgerd.

De in artikel 1, onder 3°. genoemde verzoeker is te *Aschendorf/Ems* (Duitsland) geboren uit Duitse ouders. Hij vestigde zich in 1937 te *Amsterdam*, komende van *Dusseldorp* en heeft sedertdien zonder onderbreking hier te lande gewoond. Requestrant, die geacht kan worden te zijn ingeburgerd, wenst in *Nederland* te blijven. Hij is directeur van een metaal- en machinehandel en treedt tevens op als adviseur voor diverse ondernemingen voor de toepassing van bepaalde metalen.

De in artikel 1, onder 4°. genoemde verzoekster is in 1920 met een kindertransport naar *Nederland* gekomen en heeft sedertdien steeds hier te lande gewoond. Zij is te *Hainburg aan de Donau*

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

geboren en bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Requestrante heeft zich aan de Nederlandse volksraad aangepast en wenst in Nederland te blijven. Zij is als kantoorbiedende werkzaam.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 5°, is te Helsinki geboren uit van oorsprong Turkse ouders. Requestrant kwam in 1914 naar Nederland en woonde tot 1928 zonder onderbreking hier te lande. Hij bezocht in die tijd te Amsterdam het muziekconservatorium en behaalde het diploma voor pianolaar. Van 1928 tot 1936 was hij zonder vaste woon- of verblijfplaats. Als musicus werkte hij toen in verschillende landen van Europa. Hij is werkzaam geweest bij de vier grote omroepverenigingen en is thans in dienst van de Stichting Nederlandse Radio Unie. Requestrant kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Zijn vader en twee broeders zijn bereids hier te lande genaturaliseerd.

De in artikel 1, onder 6°, genoemde, te Jaroslav in Rusland geboren verzoeker woont reeds vier en twintig jaren zonder onderbreking hier te lande. Hij is met een door geboorte Nederlandse vrouw gehuwd en is geheel in de Nederlandse samenleving opgenomen. Als handelaar in textiel heeft hij genoegzame middelen van bestaan. Door de naturalisatie ontstaat de mogelijkheid van dubbele nationaliteit²⁾. Bij het afwegen van voor en tegen heeft 's Lands belang de doorslag gegeven. Dit is er mede gediend, wanneer feitelijk ingeburgerden ook rechtens Nederlander worden en niet vreemdeling blijven.

De verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 7°, is te Riga in Letland geboren. Na de omwenteling in Rusland heeft hij zijn geboorteland verlaten en kwam na jaren van omzwervingen in Europa in 1938 naar Nederland. Sedertdien heeft verzoeker steeds hier te lande gewoond. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd en gevoelt zich hier thuis. Hij is niet voornemens zich in de toekomst in het buitenland te vestigen. Verzoeker nam tijdens de oorlogsjaren actief aan het verzet deel en was lid van de Binnenlandse Strijdkrachten. Hij is mede-firmant in een agentschap en commissiehandel en kan op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De in artikel 1, onder 8°, genoemde verzoekster bezit de Oostenrijkse nationaliteit. Zij is te Wenen geboren en kwam in 1920 naar Nederland. Sedertdien heeft zij steeds hier te lande gewoond. Zij heeft zich de Nederlandse zeden en gewoonten eigen gemaakt en is ingeburgerd. Als huishoudster voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1, onder 9°, genoemde verzoeker bezit de Duitse nationaliteit. Requestrant, die in 1893 te Hamburg is geboren, heeft in 1922 Duitsland verlaten. Tot 1935 verbleef hij in Azië, Australië en de Zuidzeegebieden. Op 18 Juli 1935 vestigde verzoeker zich te Amsterdam. Sedertdien heeft hij zonder onderbreking hier te lande gewoond. Hij is van zijn geboorteland vervreemd en wenst in Nederland te blijven. Als directeur van een pharmaceutische fabriek heeft hij genoegzame middelen van bestaan.

De in artikel 1, onder 10. en 11°, genoemde verzoeksters zijn zusters. Beiden zijn te Maastricht geboren. Haar vader was van oorsprong Duitser, haar moeder bezat voor het huwelijk de Nederlandse nationaliteit. Verzoeksters hebben nimmer in het buitenland gewoond. Haar opvoeding, opleiding en maatschappelijke vorming genoten zij hier te lande. Zij worden geacht in geest en leven Nederlanders te zijn. Voor eigen rekening oefenen zij het beroep van modiste uit, hetwelk haar een voldoende bestaan oplevert.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 1°, is te Soerabaja geboren uit Nederlandse ouders. In 1939 trad hij zonder Koninklijk verlof in dienst van het Franse Vreemdelingenlegioen en verloor diensgevolge de Nederlandse nationaliteit. Met dit legioen nam hij deel aan de strijd tegen Duitsland. Na afloop van zijn dienstverband in 1944 ging verzoeker naar Engeland, waar hij toetrad tot het aldaar gevormde Nederlandse leger. Tot 1946 was hij onder de wapenen. Na zijn demobilisatie vestigde verzoeker zich te Amsterdam, alwaar hij ook thans nog woonachtig is. Hij stelt er prijs op zijn oorspronkelijke nationaliteit te her krijgen. Requestrant is werkzaam bij de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij en kan op voldoende wijze in zijn onderhoud voorzien.

De in artikel 2, onder 2°, genoemde verzoeker is te Woensel, thans gemeente Eindhoven, geboren uit een Belgische vader en een van origine Nederlandse moeder. Requestrant heeft nimmer in het buitenland gewoond, is gehuwd met een Nederlandse vrouw en gevoelt zich Nederlander. In het Nederlandse leger heeft hij zijn dienstplicht vervuld. Als fabrieksarbeider verdient hij het brood voor zich en zijn gezin.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 3°, is Canadees onderdeel. Hij trad in 1941 in militaire dienst en maakte met zijn onderdeel de veldtocht in West-Europa mee. Verzoeker behoorde tot het leger, hetwelk het oosten van ons land bevrijdde. In 1946 is hij met een Nederlandse vrouw gehuwd, in verband waarmee hij zich na zijn demobilisatie in Nederland heeft gevestigd. Requestrant is voornemens hier te blijven. Als fabrieksarbeider voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 4°, is te Rotterdam geboren. Zijn vader was van Duitse, zijn moeder van Nederlandse herkomst. Requestrant heeft nimmer in het buitenland gewoond. Hij genoot te Rotterdam lager- en uitgebreid lager onderwijs en bezocht de vaktekenschool. Na aanvankelijk enige jaren als bankwerker te zijn werkzaam geweest, trad hij in 1933 in militaire dienst. In April 1934 nam hij als vrijwilliger dienst bij de Koninklijke Marine. Hij heeft thans de rang van sergeant-machinist. In 1937 is hij naar Indonesië vertrokken, waar hij aan de strijd tegen Japan heeft deelgenomen. Verzoeker onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander.

De in artikel 2, onder 5°, genoemde verzoeker is de zoon van een Duitse vader en een Nederlandse moeder. Hij is te 's-Gravenhage geboren en heeft nimmer in het buitenland gewoond. Verzoeker kreeg een Nederlandse opvoeding en genoot Nederlands onderwijs. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Hij is in Nederlandse militaire dienst en verblijft met zijn onderdeel in Indonesië.

De staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 6°, is te Amsterdam geboren en heeft zijn gehele leven in Nederland gewoond. Zijn ouders, van wie de vader van oorsprong Duitser, de moeder Nederlandse was, zijn in 1921 tot Nederlanders genaturaliseerd. Requestrant was toen reeds meerderjarig. Hij is met een Nederlandse vrouw gehuwd. De uit het huwelijk geboren kinderen bezitten reeds de Nederlandse nationaliteit. Op veertienjarige leeftijd trad verzoeker in dienst van de Koninklijke Marine. Hij diende tot 1912. Als kassier bij een spaarbank kan hij op voldoende wijze in het onderhoud van zich en zijn gezin voorzien.

De thans staatloze verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 7°, is te Wehl in Gelderland geboren uit een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Sedert zijn geboorte heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond. Requestrant heeft hier te lande zijn dienstplicht vervuld. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Uit zijn huwelijk met een Belgische vrouw zijn 7 kinderen geboren. Deze bezitten de Nederlandse nationaliteit ingevolge het bepaalde bij artikel 2, onder a, der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap. Verzoeker is als stoker werkzaam bij de N. V. Philips en verdient aldus het brood voor zich en zijn gezin.

De in artikel 2, onder 8°, genoemde verzoeker is te Kohlscheid (Duitsland) geboren uit een Duitse vader en een van origine Nederlandse moeder. Sedert zijn derde levensjaar is hij zonder onderbreking in Nederland woonachtig. Hij heeft een volkomen Nederlandse opvoeding genoten en is met een van oorsprong Nederlandse vrouw gehuwd. In het Nederlandse leger heeft hij zijn dienstplicht vervuld. Hij kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn. Als landbouwer en vrachtrijder voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 2, onder 9°, genoemde verzoeker is de zoon van een Belgische vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Hij is in de voormalige gemeente Woensel geboren en heeft zijn gehele leven in Nederland gewoond. Requestrant kreeg een Nederlandse opvoeding. Hij heeft gedurende de mobilisatie en oorlogsdagen in het Nederlandse leger gediend en is met een van huis uit Nederlandse vrouw gehuwd. Als machine-bankwerker heeft hij een bestaan voor zich en zijn gezin.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht, terwijl de omstandigheid, dat de in dit artikel, onder 3°, genoemde niet voldoet aan het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 2°, der wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap geen bezwaar voor zijn naturalisatie behoeft op te leveren.

Alle voorgedragen hebben zich tijdens de oorlog gedragen zoals van toekomstige Nederlanders mocht worden verwacht.

Met uitzondering wellicht van de in artikel 1, onder 6°, genoemde, geldt van allen, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

²⁾ Nilboyet, *Traité de droit international privé français*, Tome I, 1947, no. 81: „Il est désirable que tout individu possède une nationalité et n'en possède qu'une. Les académies scientifiques ne sauraient donc être trop louées de l'avoir affirmé. Mais ce n'est là que l'expression d'un vœu subordonné à des conditions qu'il n'est guère possible d'entrevoir, si l'on veut bien ne plus vivre en dehors des contingences."